

A photograph of three women in traditional Amish dress standing in a field at sunset. The woman on the left is wearing a purple dress with a black bodice and a white head covering. The woman in the middle is wearing a blue dress with a black bodice and a white head covering. The woman on the right is wearing a light blue dress and a white head covering. They are standing on a grassy field with a river or lake in the background. The sky is a mix of orange, yellow, and blue, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is peaceful and serene.

ROMAN

Het weerkien
BEVERLY
LEWIS

Beverly Lewis

Het weerzien

Roman

Vertaald door Lia van Aken

de groot goudriaan

© Uitgeverij De Groot Goudriaan – Utrecht, 2015

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

www.kok.nl

www.puurvandaag.nl

Oorspronkelijk verschenen onder de titel *The River* bij Bethany House, een onderdeel van Baker Publishing Group, Grand Rapids, Michigan, 49516, USA.

© Beverly Lewis, 2014

Vertaling Lia van Aken

Omslagillustratie Bethany House

Omslagontwerp Prins en Prins Vormgevers

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 886 5340 7

ISBN e-book 978 90 886 5341 4

NUR 302

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

*Hun zal gegeven worden sieraad in plaats van as,
vreugdeolie in plaats van rouw,
een lofgewaad in plaats van een benauwde geest...*

Jesaja 61:3

Proloog

Herfst 1977

Mijn Amish familie zou geschokt zijn als ze me nu zagen, met mijn schouderlange haar, make-up en spijkerbroek. Ook zouden ze ontzet zijn door de moderne apparaten in mijn huis – de vriezer, de magnetron, de afwasmachine, allemaal wonderbaarlijk aangedreven door elektriciteit. En ze zouden er perplex van staan hoe makkelijk ik ben gaan autorijden, in een *rode* auto nog wel, alsof ik een geboren *Englischer* ben.

Dus het is onnodig te zeggen dat ik geen behoefte voel om terug te gaan voor het feest ter ere van de trouwdag van mijn ouders, in de boerderij waar het me gelukt is op te groeien zonder de gemakken die ik nu vanzelfsprekend vind.

Ik geloof echt niet dat het nodig is om zout in een open wond te wrijven. Bovendien heb ik er nog nooit van gehoord dat iemand zulke dingen vierde in Eden Valley. Niet in de Gemeenschap van Eenvoud waarin ik ben opgegroeid.

Toch drong mijn oudste broer Melvin er in zijn brief op

aan dat ik zou komen en hij voegde eraan toe: *En breng als-jeblijft Ruthie mee. Het is heel belangrijk. Iedereen komt!*

Iedereen? Het lijkt tientallen jaren geleden dat ik van de omheinde achterveranda stapte en mijn arme, bezorgde mama en Lancaster County vaarwel toewuifde. Maar het is pas acht jaar, om precies te zijn.

De snelheid waarmee ik me aan de moderne wereld heb aangepast ten spijt, zijn mijn Amish wortels diep in me geplant. Mijn *Englische* echtgenoot bevestigt dat feit regelmatig als hij mijn toewijding aan hard werken en mijn blijvende liefde voor tuinieren, naaien en koken ziet. En ik weet dat hij waardering heeft voor mijn inspanningen om onze vier jaar oude tweelingdochters liefde bij te brengen voor de eenvoudige talenten – Bijbelse eigenschappen die van het grootste belang zijn voor een gelukkig leven. Het is per slot van rekening een zegen en een uitdaging tegelijk om op te groeien in de wereld van de *Engelischen*.

Dawdi Mast, mijn moeders *Daed*, zou zich in zijn graf om-draaien als hij wist dat ik het moderne leven heb omhelsd. Maar geloof me, ik heb *das Alt Gebrauch* niet verlaten om iemand kwaad te doen. Sommigen zullen wel denken dat ik gevluucht ben om te ontkomen aan de voortdurende spanning tussen mijn prikkelbare vader en twee van mijn oudere broers – Chester, en Joseph, een van de tweeling. Lieve help, *Daed* en ik waren het nooit eens, we hadden altijd wel ergens onenigheid over en we gaven geen van tweeën een duimbreed toe.

Maar ik moest voornamelijk weg om kleine Anna. *Geliefde Anna, nooit vergeten, voor altijd gemist*. De herinneringen aan het ongeluk van mijn zusje zijn nog steeds zo rauw en werkelijk. Ach, de bittere jaren die volgden na die afschuwelijke dag... ze zijn voor altijd in mijn hart gegrift.

In de Gemeenschap van Eenvoud dachten sommige men-

sen dat het de verleidelijke aantrekkingskracht was van de Conestoga River – de schoonheid van zijn macht – die mijn vijf jaar oude zusje op die dag halverwege juli naar zijn stormachtige oevers lokte. Anderen spraken *vorwitzich* van Gods soevereine wil, en zeiden dat het Anna's tijd was om deze oude wereld te verlaten.

Maar ik kende de waarheid. Mijn kleine zusje is verdronken door mij.

Ik keek nog eens naar Melvins handgeschreven briefje en vroeg me af hoe moeilijk het precies zou zijn om terug te stappen in de warboel van mijn familie van Eenvoud – zes getrouwde broers en onze ouder wordende ouders. Melvin had erop gezinspeeld dat onze vader met zijn achtenvijftig jaar niet langer zijn vitale zelf was.

‘Krijg ik er spijt van als ik *niet* ga?’ vroeg ik me hardop af.

Ik draaide me naar het keukenraam toen Kris' splinter-nieuwe appelrode Buick Skylark de oprit indraaide. Hij was met onze dochters een paar ‘geheime boodschappen’ gaan doen, na zijn werkdag bij Rockport Hardware, waar hij nu manager was.

Prompt stopte ik de uitnodiging in de dichtstbijzijnde lade, omdat ik het onderwerp niet wilde aansnijden terwijl mijn man plannen maakte voor mijn eenendertigste verjaardag over iets meer dan een week.

Van waar ik stond, zag ik onze identieke blonde schatjes giechelend uit de auto stappen. Ze leken precies op kleine Anna toen zij zo oud was. Opmerkelijk dat het God had behaagd om me twee voortdurende herinneringen aan mijn jongste zusje te geven. Soms was het bijna griezelig.

Kris had natuurlijk nooit foto's van Anna gezien, want die waren volgens de kerkelijke ordinantie verboden en dus nooit gemaakt. Mijn familie liet zich in dat opzicht altijd leiden door het tweede gebod, maar ik kende ook Amish echtparen die afdwaalden van de strenge regels van de bisschop en stiekem foto's maakten van hun pasgeboren kinderen.

Mijn tweeling Jenya en Tavani draafden, met hun verjaardagscadeautjes in de hand, met stralende ogen naar de voordeur. Intussen herkauwden mijn hersenen de uitnodiging van Melvin. *Kan ik mezelf daartoe zetten?* vroeg ik me af. *Zal ik wel welkom zijn bij Daed en Mamm?*

Een ding stond vast: ik zou *niet* naar Amish land terugkeren zonder mijn enige levende zus als buffer. En aangezien de kans dat Ruth zou gaan, zelfs met mij, nihil was, zette ik het idee eindelijk van me af en opende mijn armen voor onze dochters.

Kris wachtte geduldig op zijn omhelzing en informeerde naar het avondeten. Hij lachte stralend naar me terwijl de tweeling zich babbelend naar hun kamer begaf.

'Heb je alles gevonden waar je voor ging?' plaagde ik, terwijl ik naar de koelkast liep.

'De jarige Jet mag geen vragen stellen.' Kris knipoogde. 'Dat zeg je toch altijd tegen *ons*?'

In gedachten verzonken haalde ik de ontdooide kip tevoorschijn en herinnerde me de tijd dat ik *Daeds* kippen en kalkoenen moest leeghalen. Ruthie was de plukker. O, de lange, vermoeiende dagen waarop we de ingewanden uit die dode vogels moesten trekken.

'Liefje?'

Ik draaide me duizelend om, verloren tussen twee werelden. 'O... ja.' Ik zweeg even en hief mijn handpalmen. 'Nee, echt, ik heb hier alles wat ik wil,' zei ik tegen Kris. 'Jou, de meisjes en ons leven samen.'

Er verscheen een vragende uitdrukking op het knappe gezicht van mijn man en zijn donkere ogen keken me door-dringend aan. ‘Alles goed, schat?’

Mijn echtgenoot wist het altijd. Hij wist het gewoon. Maar ik was niet klaar om over de brief van mijn broer te praten. Nog niet. Niet voordat ik Ruthie had gebeld om te horen hoe snel ook zij het idee had verworpen.

Ik haalde halfhartig mijn schouders op en Kris legde zijn hand op mijn arm. ‘We praten wel als je er klaar voor bent,’ zei hij zacht. ‘Goed?’

‘Ja, hoor.’ Ik glimlachte zwak.

Kris knikte en stak zijn hand uit naar de krant op het aanrecht.

Hij liep de treetjes af naar de familiekamer terwijl ik mijn handen waste om het eten te gaan klaarmaken.

Er was eerlijk gezegd geen sprake van dat Ruth erover zou piekeren om terug te keren naar het toneel van haar eigen verdriet. ‘*Nix kumm raus* – daar komt niets van in!’ zou ze zeggen. Ze had echte waardigheid getoond toen Wilmer Kauffman haar de bons had gegeven door te kiezen voor de wilde club van de Jamborees. En hoewel ons allebei geleerd was te vergeven, betwijfelde ik of Ruthie het ooit zou vergeten. Haar pijnlijke teleurstelling had geleid tot de blijdschap dat ze zich bij me voegde in de *Englische* wereld, vijf jaar na mijn eigen haastige aftocht uit onze afgelegen Amish vallei – voor mijn ouders nog een reden voor frustratie tegenover mij.

Ik heb haar van hen afgepikt. Nu en dan voelde ik daar enige spijt over. Maar nu waren we allebei redelijk gesetteld in Rockport, Massachusetts, als twee vluchtelingen uit de Amish wereld, en we leidden ons moderne leven binnen loopafstand van de haven.

Nee, als ik mijmerde over Ruths pijnlijke verleden en mijn eigen niet afgedane kwesties, was het antwoord me duidelijk. Onze Amish familie moest in november maar zonder ons feestvieren. Meer viel er niet over te zeggen.

1

Eden Valley

Een scherpzinnig iemand had de naam gekozen voor het groene gebied waar Melvin Lantz en zijn vijf getrouwde broers woonden. Hoewel hun kinderen het huis uit waren, bleven hun ouders Lester en Sylvia de boerderij draaiende houden op de oude hofstede even ten westen van die van Melvin, vlak bij de afslag naar Stone Road.

In de tijd dat dit gedeelte van Gods groene aarde voor het eerst georganiseerd werd in een landelijke gemeenschap met hectaren en wegen, had iemand ook besloten dat de smalle weg, die langs Melvins grote boerderij liep, Eden Road genoemd moest worden. Het was waar dat de omringende landbouwgrond en stukken bos, maïsofslagbakken en rijen akkers vaak paradijselijk werden genoemd door de goede mensen die daar woonden en werkten, ook door Melvin zelf.

Nee, er bestond in Melvins hoofd absoluut geen twijfel: God in de hemel had met Zijn machtige hand een tweede paradijsstun te midden van hen geplaatst. En omdat hij dat zo sterk voelde, vroeg Melvin zich onwillekeurig af waarom het

zijn zussen niet was gelukt om in de Gemeenschap van Eenvoud te blijven.

Vanuit de deuropening van zijn tuighandel keek de achtendertigjarige Amish man toe hoe zijn jongere broer Joseph de leidsels hief en met zijn paard en open rijtuig de laan uit reed.

Maak je niet druk, hield Melvin zichzelf voor, denkend aan het ongemakkelijke gesprek met Joseph van vlak daarvoor. Het was per slot van rekening pas een week geleden, dacht hij, dat zijn modern geworden zussen zijn uitnodiging via de post hadden ontvangen. Maar Joseph kwam nu al informeren of er een reactie was gekomen.

Tilly en Ruth, dacht Melvin, terwijl hij zijn zwarte werkjas dichtknoopte. *Wat een schaamteloos stel!*

Het was niet voor het eerst dat hij hen in dat licht beschouwde. Nu nog bracht het hem van zijn stuk als hij dacht aan Tilly's brutaliteit om hun zachtmoediger zusje, destijds pas twintig jaar, te overreden haar afkomst achter te laten. Het had hem en zijn vrouw Susannah met stomheid geslagen. Maar ja, je wist maar nooit wat mensen in het diepst van hun hart dachten.

Maar God wist het wel en Melvin had geprobeerd zich niet door het vertrek van zijn zussen te laten overmeesteren. Niettemin geloofde zijn vader dat het een smet op hun familie was, ook al hadden Tilly en Ruth nooit hun leven overgegeven in de heilige doop en waren ze geen lid van de kerk geworden. En nu Tilly getrouwd was en stevig geworteld in de *Englische* wereld, was haar terugkeer nagenoeg onmogelijk. Maar dat weerhield Melvin er niet van te hopen en te bidden dat *Gott* Ruth terug zou leiden naar waar ze hoorde.

Op de een of andere manier...

Melvin schermde zijn ogen af tegen de zon en zag een kraai, die zijn zwarte vleugels wijd spreidde en met gemak langs de grijze lucht gleed. Hij vroeg zich af of Tilly er ooit

spijt van had gehad dat ze haar eigen rusteloze vleugels had gespreid. Want dat was het soort vrijheid dat Tilly had gezocht toen ze afscheid nam van de kerk – dachten zijn vrouw en twee van zijn broers. Maar wat Ruthie betreft, begreep eigenlijk niemand waarom ze in de voetstappen van haar oudere zus was getreden. Voor die tijd had ze altijd haar eigen beslissingen genomen.

Melvin blies krachtig uit, hij wist dat het tijd was om weer aan het werk te gaan. Het was een milde oktoberdag en bijna bladstil. *Het wordt tijd dat het eens lekker doorwaait*, dacht hij, en hij herinnerde zich dat zijn vrouw vanmorgen nog hetzelfde had gezegd toen ze naar de sombere lucht keek. *‘Al die arme mensen in de vallei die de laatste tijd aan een zere keel en een loopneus lijden, zouden er zeker van profiteren.’* Ze scheen de laatste tijd gretiger naar de komst van het koude weer te verlangen dan anders in de herfst. Ze was zelfs druk bezig twee jassen te naaien – een voor haarzelf en een voor een zus. Misschien wenste ze wel dat Tilly en Ruth er ook waren; dan kon ze voor hen ook een jas maken. Maar nee, ze waren al te lang weg, zoiets zou ze vast niet denken.

Mijn lieve Susannah, dacht hij. *Het vertrek van de meisjes heeft haar hart verscheurd, net als dat van mama...*

Aan de voorkant van het huis, niet ver van Eden Road, zag Melvin zijn jongere broer de laan in sloffen. Chester was pas zesendertig, maar was zijn fikse pas kwijtgeraakt nadat zijn oudste zoon, Curly Pete, de Gemeenschap had verlaten. Curly Pete had plannen om zo snel mogelijk bij het leger te gaan.

Melvin had een zwak plekje in zijn hart voor de arme Chester, die heel wat meegemaakt had met zijn jongen. ‘Hallo, *Bruder!*’ riep Melvin, terwijl hij bij de werkplaats vandaan liep, die maar een paar meter van de achterdeur van zijn huis was. Hij liep naar Chester toe. ‘Wat brengt je hier?’

‘Ik ben zo weer weg.’ Chester kon nauwelijks een lachje opbrengen.

Er was iets aan de hand.

‘Ben je dan alleen de tijd aan het doden?’

‘Nee. Helemaal niet.’ Chester zette zijn zwarte vilthoed af en gebaarde dat Melvin de tuighandel in moest gaan, hij volgde hem op de voet. De vertrouwde geur van olie en reinigingsmiddelen vulde de lucht. Chester keek om zich heen alsof hij zeker wilde weten of ze alleen waren. ‘Mag ik onverbloemd spreken, Melvin?’

‘Waarom zou het vandaag anders zijn dan anders?’

Chester kneep zijn grijze ogen tot spleetjes. ‘Heb je al iets teruggehoord van Tilly en Ruth?’

‘Geen woord.’

‘Nou, dat verbaast me.’

Melvin haalde diep adem voordat hij zei wat hij op zijn hart had. ‘Ik betwijfel of ze wel zullen komen.’

Chester schudde zijn hoofd en mompelde: ‘Ze zullen zich wel schamen nadat ze zich op zo’n manier van het leven van Eenvoud hebben afgekeerd.’ Hij nam plaats op het driepotige krukje aan een van de houten werktafels. Achter hem puilden de planken aan de muur uit van hoofdstellen en leidsels, essentiële benodigdheden om tuigpaarden te helpen met gemak een rijtuig te trekken. Chester zette zijn ellebogen op tafel en keek naar het plafond, en toen naar Melvin. ‘Neem over een week of zo nog maar eens contact met ze op, als je niet gauw wat terug hoort.’

‘Waarom?’ vroeg Melvin. Hij wilde niet verder aandringen bij Tilly en Ruth. Ze hadden per slot van rekening bijna geen contact met hen, afgezien van een enkele brief van Ruth aan mama of een van de vrouwen.

‘Ik wil je niet ongerust maken, maar...’

‘Wat is er?’ Melvin fronste.

Chester pakte een bijna voltooid hoofdstel van de werktafel alsof hij het wilde inspecteren. ‘Ik wil niets zeggen, maar misschien is het beter van wel.’ Hij zweeg een ogenblik en keek hem toen weer in de ogen. ‘Ik kom net bij *Daed* en *Mamm* vandaan. Eerlijk gezegd ziet onze vader verschrikkelijk bleek. Witter dan verse melk.’

Het beviel Melvin niet om dat te horen. ‘Hij klaagt dat zijn hart op hol slaat en soms slagen overslaat, zegt *Mamm*. Maar ik had niet gedacht dat het zo erg was.’

Chester knikte langzaam. ‘Dat heb ik ook gehoord.’

‘Is hij bij de dokter geweest?’

‘Een paar dagen geleden, *jah*.’ Chester keek neer op het hoofdstel. Toen sloeg hij langzaam zijn ogen op en keek Melvin aan. ‘De dokter zegt dat hij misschien een pacemaker moet hebben als hij wil blijven leven.’

Daar wil Daed niet van horen, wist Melvin en die wetenschap baarde hem zorgen.

Terwijl ze daar zwijgend met z’n tweeën zaten, hoorde Melvin zijn jachthond. De oude hond blafte zich schor, verderop langs de weg.

Uiteindelijk zei Melvin zacht: ‘Hoe lang kan *Daed*... zonder?’

‘Optimistisch? Een paar maanden, volgens de dokter.’ Chesters gezicht stond grimmig. ‘Zoals ik al zei, probeer onze zussen maar liever te bellen. Als er eentje komt, volgt de ander wel, denk ik.’

Melvin betwijfelde het. Hoewel hij Tilly een uitnodiging had gestuurd, kon hij zich niet voorstellen dat ze zou verschijnen, met of zonder Ruth.

Bovendien had Melvin er een hekel aan om de arme rijkteit van zijn vader te gebruiken om die twee naar huis te krijgen voor de trouwdag. Het leek gewoon onjuist.

Nee... het is beter als ze uit zichzelf komen, zonder dat iemand aandringt.

Bij het middagmaal diende Melvins vrouw zijn lievelingskostje op – beboterde noedels en warme varkensgehaktballen met uien en gemalen zwarte peper. Het was een van Susannah's succesrecepten.

Later, na een dessert van chocolade-karamelpudding, bleef hij op zijn plaats aan het hoofd van de tafel zitten. Het kwam zelden voor dat hij alleen met zijn vrouw in de keuken zat. Hun tienerzoons Caleb en Benny waren na het eten naar de schuur vertrokken, en waar ze daarna naartoe waren gegaan wist niemand. Zijn jongens zaten midden in hun *Rumschpringe* – de wilde jaren – en hoewel Melvin hen had opgevoed om Godvrezende jongemannen te worden, droeg hij hen toch vaak op aan de bescherming en genade van God.

Susannah bleef hem onderzoekend aankijken, alsof ze voelde dat hij iets voor zich uitschoof. En ze had gelijk, al was het nooit iets voor hem geweest om belangrijke dingen uit te stellen. Die karakterfout had zijn vader er wel uitgeslagen.

Eerlijk gezegd was hij niet de meest geschikte persoon om Tilly te bellen – juist niet. Hij probeerde zich te ontspannen. Susannah vertelde met twinkelende ogen over een bruilofts-quilt voor een van hun vele nichtjes.

‘Over een paar dagen wil ik helpen hem in elkaar zetten,’ zei ze.

Hij knikte en genoot van haar aanwezigheid. Net als hij naderde ze de veertig, maar Susannah was nog steeds aantrekkelijk en had nog geen enkele grijze haar.

‘Je bent erg stil, schat.’ Ze pakte zijn hand. ‘Is alles goed?’

Hij kuchte, aarzelde even, maar onthulde toen eindelijk wat Chester hem verteld had over *Daeds* zwakke hart. ‘Weet je, ik vind het vreselijk om het aan mijn zussen te moeten vertellen,’ gaf hij toe. ‘Het is al erg genoeg om het aan jou te moeten vertellen.’

‘Maar ze moeten het toch weten, *jah?*’ Susannah perste haar lippen op elkaar en hield haar vriendelijke ogen op hem gericht.

Hij knikte, dankbaar voor haar koele hand in de zijne.

Haar schouders rezen en daalden. ‘Tja, en als Chester weet waar hij het over heeft, kan het wel de laatste keer zijn dat de familie bij elkaar komt voor –’

‘Nou, nou, Susannah, daar weten we niets van. Dat laten we aan God over, vind je niet?’

Ze knikte kort, trok haar hand uit de zijne en stond op om de dessertbordjes naar de gootsteen te dragen.

Hij bleef zitten en dacht aan de laatste keer dat de familie bij elkaar was geweest. Voordat Tilly wegging. *Daed* en Tilly hadden ruzie gehad, erg genoeg om Tilly zo’n lange tijd weg te laten blijven. Het scheen dat deze zus nooit veel voor elkaar kreeg bij *Daed*. Hij was haar stenen muur, bij wijze van spreken. Terwijl Melvin eraan terugdacht, stelde hij vast dat ze regelmatig haar hoofd gestoten had tegen die muur. En voor de honderdste keer vroeg hij zich af waarom *Daed* en Tilly met elkaar overhoop lagen. *Vanaf haar vroege kindertijd...*

Zonder verder nog iets te zeggen, stond Melvin op. Hij liep naar de bijkeuken, trok zijn werkjas aan, terwijl zijn gedachten bij zijn zieke vader waren. Hij was altijd zo’n sterke man... tot nu.

De deur piepte toen hij hem opende en hij besloot meteen om te keren en weer naar binnen te gaan. Hij zocht de spuitbus kruipolie en spoot de scharnieren in. Toen hij de spray

weer op de plank had gezet, begaf Melvin zich eindelijk naar buiten en zocht zijn weg over de hectaren vruchtbaar land die nu al tweehonderd jaar bewerkt werden. Bewust van de stille middag tuurde hij in de zon en dankte God voor deze vreemde plek even ten zuiden van Strasburg, verborgen voor de wereld en zijn verleidingen.

God, geef me vanavond de juiste woorden, bad hij. En als het Uw wil is, verzacht dan de harten van Tilly en Ruth voor de familie... laat hun weten dat we hen op dit moment nodig hebben.

2

Ruth Lantz zat op de hoge houten kruk haar boodschappenlijstje te schrijven. De kleine ruimte waarin ze zat, zou haar moeder niet als een echte keuken beschouwen. ‘Het is maar *gut* dat ze hem nooit zal zien,’ momperde Ruth, terwijl ze erover piekerde welke van de vele Amish recepten ze morgen voor het avondeten zou bereiden. Ze had de bijeenkomst afgesproken met drie vriendinnen van de kerk, omdat ze hunkerde naar gezelligheid. Bij zulke gelegenheden was ze dankbaar voor de recepten die ze in haar hoofd had opgeborgen – Amish recepten, van moeder op dochter doorgegeven. Ze had ze onthouden, puur door te zien hoe haar moeder de ingrediënten bij elkaar zocht en mengde. *Mamm* had nooit iets tegen haar gezegd over de ingrediënten of over de bereiding als Ruth naast haar aan het werk was, ook niet toen Ruth nog maar een kind was. Maar op de een of andere manier was het haar gelukt om ze in zich op te nemen door het eenvoudigweg te doen, net als haar zus.

Lieve help, moet ik daar nu echt aan terugdenken? Ruth keek of er nog genoeg melk en sinaasappelsap in haar koelkast stond en grinnikte bij de herinneringen. Het gebeurde niet

vaak dat ze haar gedachten terug liet dwalen naar die tijd, maar soms voelde ze zich meer met haar kindertijd verbonden dan anders. Vanmiddag was zo'n moment.

Ze controleerde haar chequeboek en overwoog haar administratie te gaan doen, maar ze stelde het uit. *Het is een lange en vermoeiende week geweest*, dacht ze, terwijl ze zich uitrekte. Ondanks de vermoeidheid was ze blij met haar baan als medisch secretaresse. Hoewel ze kort na haar vertrek uit Eden Valley een auto had aangeschaft, ging ze altijd lopend naar haar werk.

Toen de telefoon ging, aarzelde Ruth om op te nemen. Na drie jaar moest ze toegeven dat ze nog schrok van het schrille geluid. Maar de laatste tijd was ze nogal eens gebeld door Jim Montgomery, een heel aardige jongeman. Ze was een keer met hem een kop koffie wezen drinken en later heerlijk uit eten geweest in een restaurant bij de haven van Rockport. Ze begon gek op hem te worden en het beviel haar dat hij bij haar in de kerk actief was – hij was lid van het begroetings-team en gaf zondagschool aan tienerjongens. *Ik denk dat hij verliefd op me is*, dacht ze, benieuwd of Jim misschien aan de telefoon was.

Met die gedachte gleed ze van de kruk en nam de telefoon uit zijn houder aan de muur. 'Hallo, met Ruth Lantz.'

'Ruthie... met je broer Melvin.'

Het lukte haar om haar stem te vinden. 'Melvin? Lang geleden dat we elkaar gesproken hebben.'

Dat beaamde hij en vroeg vervolgens aarzelend of ze zijn uitnodiging had ontvangen.

'Ja, maar...' Ze was bang dat hij op zou hangen als ze meteen zei dat ze niet kon komen.

'Het is eigenlijk geen feest,' zei hij nu. 'En waarschijnlijk helemaal niet zoiets wat je tegenwoordig gewend bent. Het is

gewoon dat de hele familie weer bij elkaar komt onder hetzelfde dak. Ter ere van de dag.’

‘Het is aardig dat je mij ook hebt gevraagd, maar het is echt nogal kort dag.’ Ze besloot hem niet aan het lijntje te houden. ‘Ik kan niet gaan als ik geen vrij kan krijgen.’

‘*Jah*, dat dacht ik al.’ Hij zuchtte. ‘Heb je al iets van Tilly over de uitnodiging gehoord?’

‘Nog niet,’ antwoordde ze, in de wetenschap dat Tilly er niet over zou piekeren om terug te gaan voor wat dan ook.

Hij zweeg een ogenblik. ‘Nou, ik hoopte dat jullie misschien zouden overwegen om samen te komen.’ Er was iets in Melvins toon wat haar gespannen maakte.

‘Ik weet het niet.’

‘Ik was van plan om Tilly te bellen, maar besloot op het laatste moment om eerst jou te bellen.’

Hij is tenminste eerlijk, dacht ze en een golf van herinneringen kwam op haar af rollen.

‘Nou ja, ik begrijp het als je niet kunt komen,’ zei hij vlak.

Bijna had Ruth gezegd: ‘*Nee, je begrijpt het niet*,’ maar ze wist wel beter dan haar oudste broer tegen te spreken. Wat kon ze zeggen?

‘Maar, Ruthie, je moet weten... onze vader is er heel slecht aan toe. Het is zijn hart. De dokter zegt dat hij nog maar een paar maanden te leven heeft als hij geen pacemaker krijgt. En je kent *Daed*.’

De tranen sprongen haar in de ogen. ‘Wat een vreselijk nieuws.’ Ze zuchtte. ‘Tilly moet het weten. Ze moet het echt weten.’

‘Zou jij haar dan willen bellen?’

‘Ja, hoor, ik zal het haar vertellen.’

‘Meteen?’ Melvins stem stakte.

Ze beloofde het.

Wat vreemd dat hun eigen broer zich er niet toe kon zetten om contact op te nemen met Tilly, terwijl hij het niet erg scheen te vinden om haar te bellen. Dit was per slot van rekening de eerste keer dat Ruth iemand anders van de familie had gesproken dan *Mamm* nadat ze het *Englische* leven had omarmd.

Ze bedankte Melvin voor het bellen en nam afscheid. Toen ze opgehangen had, hield Ruth haar adem in en liet zich langs de muur naar beneden zakken, geschokt door het nieuws. Ze zat op het linoleum, kruiste haar benen en wreef over haar knieën, ineens bewust van het zachte denim van haar wereldse spijkerbroek.

De stem van haar broer in haar oor te horen, voelde voor haar alsof ze weer helemaal opnieuw afscheid nam van Eden Valley. Maar zelfs nu weigerde Ruth al te lang na te denken over de afsluiting van haar vroegere leven. Of over Will Kauffman.

‘Ik wil echt niet gaan,’ zei Ruth een paar minuten later door de telefoon tegen Tilly. ‘En *jij* ook niet, dat weet ik.’ Ze had haar belofte aan Melvin gehouden en hun zus gebeld. Het was duidelijk dat Tilly er net zo over dacht als zij. ‘Dus dat is afgesproken,’ stelde Ruth vast.

‘Absoluut.’ Tilly klonk net zo zeker als altijd. Ruth zag het strakke gezicht van haar zus voor zich. ‘Misschien ga ik over tien jaar, voor hun vijftigste,’ zei Tilly een beetje lachend.

‘Als *Daed* dan nog leeft.’

Tilly zweeg een ogenblik. ‘Dus hij is echt ziek?’

‘Kennelijk.’ Toen drong het tot haar door dat ze de uitspraak afzwakte en ze zei: ‘Melvin klonk ongerust.’

Tilly’s zwijgen betekende stellig dat ze erover nadacht, maar

uiteindelijk zette ze haar hakken in het zand, ook nadat Ruth had uitgelegd dat *Daed* het aan zijn hart had. Verrassend genoeg stuurde Tilly het gesprek vlug in de richting van het herfstfestival van hun kleine stadje en de jaarlijkse Vogelverschrikkerwandeling. ‘Om deze tijd van het jaar is het leuk om in Rockport te wonen, Ruthie. Het wordt leuk... weet je nog? Oktober vorig jaar?’

Ruth wist nog dat ze zich met Tilly en haar tweeling Jenya en Tavani de blaren op haar voeten had gelopen toen ze alle kleine winkeltjes aan de haven hadden bezocht en gestemd hadden voor de mooiste vogelverschrikker. ‘Laten we de meisjes weer meenemen,’ zei Ruth.

‘Het zal fijn zijn om je weer te zien,’ zei Tilly. ‘Heb je zin om morgenavond langs te komen? Afgezien van de kerk is het al een paar weken geleden dat we elkaar gezien hebben. We wonen natuurlijk niet naast elkaar, maar zo ver is het ook niet, lieve zus.’

‘Het is inderdaad te lang geleden,’ beaamde Ruth, terwijl ze bedacht hoe vaak ze bij elkaar over de vloer kwamen toen ze net naar het gebied verhuisd waren. *Nadat Tilly me geholpen had uit Eden Valley weg te gaan.*

‘De tweeling wordt zo gauw groot,’ zei Tilly bedachtzaam. Ruth vermoedde dat ze nog steeds nadacht over Melvins oproep om te komen. Ook zij moest gebukt gaan onder het nieuws over de gezondheid van hun vader, net als Ruth. Maar dat zou Tilly nooit toegeven.

Ruth vertelde dat ze plannen had morgenavond. ‘Er komen een paar vriendinnen van de kerk eten.’

‘Een ander keertje dan?’

‘Volgende week?’ Ruth hoorde de tweeling op de achtergrond schreeuwen om hun moeders aandacht. ‘Nou, ik houd je niet langer op... zo te horen heb je het druk.’

‘De meisjes geven de groeten aan *Aendi* Ruth,’ zei Tilly. ‘Pas goed op jezelf.’

Aendi...

‘Spreek je later.’

Ook Tilly zei gedag en ze hingen op.

Ruth keek naar de lucht, het streepje blauw dat ze net kon zien vanuit haar huis van bruinrode zandsteen aan de rand van de stad. Ze dacht na over de reactie van haar oudste zus op de uitnodiging en haar kennelijke onverschilligheid ten opzichte van de gezondheid van hun vader. Waarom was Tilly zo gesloten voor hun Amish familie?

Ruth liep naar de andere kant van de kleine keuken en stond stil om haar met de hand genaaide merklap aan de muur recht te hangen. Ze had hem genaaid in de herfst dat ze zestien werd, de herfst dat ze voor het eerst de zondagse zangavonden en andere jongerenbijeenkomsten had bezocht. *Toen ik verkering kreeg met Wilmer.*

Ze streek met haar wijsvinger over het gladde satijnen naaiwerk, een voorstelling van Eden Valley, compleet met het eenlokale schooltje dat Tilly en zij allebei hadden bezocht. ‘Voordat de boel uit elkaar viel.’

Ze keek weer naar de lucht en vroeg zich af hoe ze zich zou voelen als hun vader overleed voordat ze de kans had gehad om hem weer te zien.

Ruth keek op haar horloge en trok haar marineblauwe jas aan. Toen ze haar boodschappenlijst en schoudertas had gepakt, vertrok ze via de achterdeur. ‘Geen tijd verspillen,’ zei ze en zette de gedachte aan de uitnodiging van zich af.

Het moet gewoon niet zo zijn.

‘Wat zei Tilly?’ vroeg Susannah toen Melvin door de achterdeur naar binnen was gesjokt. Gelukkig had ze gewacht tot hij op zijn gemak bij haar glimmende zwarte fornuis was gaan zitten. Hij strekte zijn kousenvoeten uit, blij met de warmte van de dovende sintels.

‘Nou, ik heb eigenlijk Ruthie gebeld,’ bekende hij.

Susannah was *schmaert* genoeg om het te voelen wanneer hij van streek was. Dat was maar goed ook, want hij kon het niet opbrengen om het telefoongesprek woord voor woord te herhalen. ‘En, komen ze?’ vroeg ze.

Melvin schudde zijn hoofd. ‘Tilly is met geen tien paarden hierheen te halen. En ik heb geen idee of Ruth komt of niet.’ Hij haalde diep adem. ‘Ik weet niet of we die twee ooit nog zullen zien.’

‘Wat spijt me dat, schat.’ Ze keek hem onderzoekend aan. ‘Je bent een heel zorgzame broer.’

Ondanks zijn sombere uitspraak koesterde hij wel degelijk een zweempje hoop dat Ruth zou komen, nu ze afwist van de slechte gezondheid van hun vader. Wat Tilly betrof... tja, haar onwil betekende niet dat ze harteloos was – integendeel. *Ze is juist buitengewoon gevoelig.*

Melvin drukte zijn duim en wijsvinger om de metalen band die hij om zijn rechterhand droeg en draaide hem een paar keer. Voor zover hij wist, was hij de jongste Amishman van Eden Valley die aan artritis leed. De bisschop had er geen bezwaar tegen dat hij en enkele anderen de helende banden droegen om de pijn te verlichten.

De bisschop heeft geen bezwaar, maar Daed wel, dacht hij. Dat kan toch niet kloppen?

Tilly had Ruth waarschijnlijk tegen hun vader opgezet, en misschien tegen hen allemaal. Waarom was Ruth anders zo onvermurwbaar?

Mensen kunnen vrij krijgen van hun werk als het echt nodig is...

Susannah's gezicht was zacht in de gouden gloed van de oude gaslamp die boven de keukentafel hing. 'Als Tilly wegblijft, is het misschien omdat ze nog boos is. Zou dat kunnen?' vroeg ze.

'Ik vraag het me af.'

Susannah vervolgde: 'Een paar maanden geleden vertelde je moeder me in vertrouwen dat ze denkt dat het het beste was dat Tilly vertrok.'

Het verbaasde hem dat zijn moeder zoiets tegen zijn vrouw had gezegd, hoewel vrouwen tijd in overvloed hadden om te praten – *of is het roddelen?* – bij inmaakbijeekkomsten en momenten waarop ze met elkaar appelmoes maakten.

'Sommige dingen kunnen beter on gezegd blijven,' zei Susannah zacht.

Zijn vrouw voelde dus wel dat er iets mis was, maar aandringen was niets voor Melvin en hij liet het erbij. 'Ik denk dat we dan maar gewoon verder moeten gaan met de plannen die we hebben,' stelde hij vast. 'Tenzij we anders horen.'

'Je hebt gedaan wat je kon, Melvin.'

Daar was hij niet zo zeker van. Hij had per slot van rekening meer kunnen zeggen om Ruthie over te halen. *Heel wat meer.*

Ze keek ze nog een keer naar de gevreesde rivier. Sinds Anna's dood was het zo'n barrière geweest... een plaats en een ogenblik waar ze niet voorbij kon komen.

De zussen Tilly en Ruth hebben het vertrouwde leventje als Old Order Amish jaren geleden verruild voor een bestaan in de gewone wereld. Tilly is inmiddels getrouwd met een *Engelse* man en is moeder van een tweeling, terwijl Ruth nog steeds vrijgezel is en zich maar niet over haar verbroken verloving heen kan zetten.

Na jaren niets van hun familie te hebben vernomen, ontvangen de zussen een uitnodiging voor het huwelijksjubileum van hun ouders. Ze besluiten de uitnodiging te accepteren, ondanks de wetenschap dat het niet makkelijk zal worden.

Eenmaal terug komen ze oog in oog te staan met de rivier, een plek vol pijnlijke herinneringen en diep weggestopte gevoelens. Zijn de zussen in staat om hun verleden op de oever achter te laten en zich op de toekomst te richten?

Beverly Lewis groeide op in Pennsylvania, midden in het Amish gebied in de Verenigde Staten. Met haar verhalen neemt ze de lezer mee naar dit 'eenvoudige leven'.

ISBN 978 90 886 5340 7
NUR 302

de groot goudriaan

9 789088 653407

www.degrootgoudriaan.nl